

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS PAGRINDINIO UGDYMO BENDROJI PROGRAMA (2016)

KALBINIS UGDYMAS (KALBOS SISTEMOS PAŽINIMAS)

DALYKINĖS IR METODINĖS MEDŽIAGOS ELEKTRONINIAI ŠALTINIAI

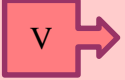

6 KLASĖ

Parengė

Daiva Binkienė, Ugdymo plėtotės centro metodininkė

Paaiškinimai dėl medžiagos pateikimo struktūros:

1. Horizontalioje lentelės grafoje pateiktos *Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje* nurodytos kalbos sistemos pažinimo temos ir turinio apimtis.
2. Pirmoje lentelės grafoje sutartiniais ženklais pažymėta:

 T	Tekstinė (verbalinė) medžiaga	 G	Garso įrašai	 V	Vaizdo medžiaga
 E	Informacija apie edukacines programas	 P	Virtualios parodos	 U	Skaitmeninės mokymo(si) priemonės, užduotys

3. Antroje lentelės grafoje pateikiamos dalykinės ir metodinės medžiagos elektroninių šaltinių nuorodos.

Kalba kaip socialinis kultūrinis reiškiny

Turinio apimtis

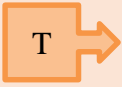
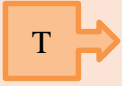

Kalbos kilmė. Žmogaus kalbos specifika, jos skirtumas nuo gyvūnų „kalbos“. Daugiareikšmiai žodžiai. Žodžių vartojimas perkeltine reikšme.

Bendrinė kalba ir tarmės.

Kalba kaip pasaulio pažinimo būdas.

Vardų ir pavardžių kilmė. Vietovardžių kilmė.

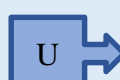

Dalykinės ir metodinės medžiagos elektroniniai šaltiniai

	Kalbos atsiradimo teorijos http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/359
	Žodžių daugiareikšmiškumas http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/491
	Kalbos pažinimas: lietuvių kalbos žodžių visuma (leksika) http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/zinynas/kalbos_pazinimas_lietuviu_kalbos_zodziu_visuma_leksika/
	Lietuvių kalbos tarmės http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/322

[Tarmės sąvoka](#)

[Transkripcija ir transponavimas](#)

	<div data-bbox="353 248 913 427" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block;"> Lietuvių kalbos tarmių klasifikacija </div> <div data-bbox="1048 248 1344 427" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block; margin-left: 20px;"> Aukštaičiai Žemaičiai </div> <div data-bbox="1460 248 2085 427" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block; margin-left: 20px;"> Tarmių panašumai ir skirtumai Svarbiausi tarmių tyrėjai </div>
<div data-bbox="174 459 293 539" style="border: 2px solid orange; padding: 5px; display: inline-block;"> P → </div>	<p data-bbox="315 464 947 496">Virtuali paroda <i>Tarmės – kalbos gyvybės versmė</i></p> <p data-bbox="315 517 1709 549">http://senas.lnb.lt/lnb/selectPage.do?docLocator=56DCB4EE363811E3BB61746164617373&inlanguage=lt</p> <div data-bbox="322 584 880 858" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p data-bbox="353 632 517 663">Apie parodą</p> <p data-bbox="353 687 651 719">Lietuvių kalbos tarmės</p> <p data-bbox="353 743 680 775">Senieji tarmėtyros darbai</p> <p data-bbox="353 799 824 831">Svarbesnieji dialektologijos veikalai</p> </div> <div data-bbox="927 584 1503 836" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p data-bbox="958 632 1223 663">Mokomoji literatūra</p> <p data-bbox="958 687 1285 719">Tarmių ir šnektų žodynai</p> <p data-bbox="958 743 1151 775">Tarmių tekstai</p> </div> <div data-bbox="1550 584 2085 836" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 5px;"> <p data-bbox="1581 632 2045 663">Tarmės už dabartinės Lietuvos ribų</p> <p data-bbox="1581 687 1749 719">Ekspedicijos</p> <p data-bbox="1581 743 1951 775">Grožinė tarmiškoji literatūra</p> </div>
<div data-bbox="174 901 293 981" style="border: 2px solid green; padding: 5px; display: inline-block;"> E → </div>	<p data-bbox="315 906 864 938">Edukacinė programa <i>Kelmės krašto tarmė</i></p> <p data-bbox="315 959 1032 991">http://www.muzejuedukacija.lt/lt/kelmes_krasto_tarme</p> <div data-bbox="315 1026 2007 1406" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px;"> <p data-bbox="353 1074 1973 1214">Programos tikslas – supažindinti moksleivius su Kelmės krašto tarme. Jiems tarmiškai papasakojamos trys Kelmės krašto sakmės: <i>Vokietys ir malūns Apie perkūną</i> ir <i>Dvaro vaiduokliai</i>. Mokiniai patys dalyvauja vienos iš sakmių – <i>Dvaro vaiduokliai</i> – vaidinime.</p> <p data-bbox="353 1246 891 1278">Švietimo teikėjas Kelmės krašto muziejus</p> <p data-bbox="353 1294 618 1326">Dvaro g. 15, Kelmė</p> <p data-bbox="353 1342 1061 1374">tel. (8 427) 61 065, el. paštas kelmesmuziejus@takas.lt</p> </div>

	<p>Lietuvių kalbos žodynas http://www.lkz.lt/</p>
	<p>Pavardžių duomenų bazė http://lkiis.lki.lt/pavardziu-duomenu-baze</p>
	<p>Lietuvių pavardžių žodynas http://pavardes.lki.lt/</p>
	<p>Dabartinės lietuvių kalbos žodynas http://lkiis.lki.lt/dabartinis</p>
	<p>Lietuvos vietovardžių geoinformacinė duomenų bazė http://lkiis.lki.lt/lietuvos-vietovardziu-geoinformacine-duomenu-baze</p>
	<p>Kompaktinė plokštelė <i>Skaitome tarmiškai</i> http://www.baranauskas.lt/lt/left/leidiniai/muziejaus-leidiniai/etnokultura/</p>

Išeito kurso pagrindų kartojimas ir gilinimas. Įgūdžių įtvirtinimas

Turinio apimtis

5 klasės kurso kartojimas ir gilinimas. Įgūdžių įtvirtinimas.

Kalbos dalių sistema. Kalbos dalys – erdvės, laiko, santykio ir jausmo žodžiai. Jaustukai ir išiktukai – kalbos lopšio žodžiai.

Daiktavardis – daikto vardas. Būdvardis – daikto būdo vardas.

Daiktavardis – daikto vardas. Būdvardis – daikto būdo vardas.

Skaitvardis – daiktų skaičiaus vardas.

Įvardis – ateinantis į vardo vietą. Daiktavardiškai, būdvardiškai ir skaitvardiškai vartojami įvardžiai.

Veiksmažodis. Reikšmė. Laikai ir nuosakos.

Veiksmažodis ir daiktavardžio linksniai. Prielinksnis.

Prieveiksmis.

Jungtukas ir dalelytė.

Pagrindinių tarimo ir rašybos taisyklių, taikomų lietuviškiems žodžiams, kartojimas.

Dalykinės ir metodinės medžiagos elektroniniai šaltiniai

<http://www.šaltiniai.info/index/content/language>

Morfologija

Morfologijos sąvoka

Žodžio sudėtis

Morfeminė analizė

Kaitybinė analizė

Gramatinės kategorijos

Gramatinė žodžių klasifikacija

Morfologinio nagrinėjimo tvarka

	<p>Kalbos pažinimas: lietuvių kalbos žodžių klasės – kalbos dalys (morfologija)</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/zinynas/kalbos_pazinimas_lietuviu_kalbos_zodziu_klases_-_kalbos_dalys_morfologija/</p>
	<p>Užduotys 5 klasės kurso kartojimas ir gilinimas</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986 (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms</i>, psl. 20–21)</p>
	<p>Diktantas <i>Bitelės ir jų piemu</i> (pagal K. Borutą) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms</i>, psl. 16)</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <div data-bbox="367 715 1373 826" style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin: 10px auto; width: fit-content;"> <p>Tikrinama i/y ir u/ū balsių rašyba, nosinių raidžių rašyba žodžio galūnėje.</p> </div>
	<p>Kalbos pažinimas: lietuvių kalbos žodžių sąsajos (sintaksė)</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/zinynas/kalbos_pazinimas_lietuviu_kalbos_zodziu_sasajos_sintakse/</p>
	<p>E. Raudonikienė <i>Taško istorijos 1</i> (1 dalis – žodžių daryba, priešdėlių į-, są- ir už- rašymas. Linksma trumpa gramatika vaikams)</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=1YYm6dWzdFg&t=13s</p>
	<p>E. Raudonikienė <i>Taško istorijos 2</i> (Priešdėlių rašyba, 2 dalis. Linksma trumpa gramatika vaikams)</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=aO3iwWUaf4w&t=59s</p>
	<p>E. Raudonikienė <i>Taško istorijos 3</i> (Priebalsių supanašėjimas žodžio šaknyje. Linksma trumpa gramatika vaikams)</p>

	https://www.youtube.com/watch?v=6fXitvld7gM
	E. Raudonikienė <i>Taško istorijos 4</i> (Minkštumo ženklas ir pirmoji galvosūtkio <i>E ar IA</i> dalis. Ką veikia? Kaip? Kur? Linksma trumpa gramatika vaikams) https://www.youtube.com/watch?v=XAWinFsSDDM
	E. Raudonikienė <i>Taško istorijos 5</i> (Minkštumo ženklas ir antroji galvosūtkio <i>E ar IA</i> dalis. Ieškome È! Linksma trumpa gramatika vaikams) https://www.youtube.com/watch?v=It73_p0g32I

Fonetika, kirčiavimas, rašyba

Turinio apimtis

Tarptautinių žodžių rašyba, tarimas ir kirčiavimas (elementarūs atvejai).

e-ia rašyba tarptautiniuose žodžiuose.

Priebalsio j tarimas ir rašyba tarptautiniuose žodžiuose.

Tarptautinių žodžių trumpasis o.

Kaitomi ir nekaitomi tarptautiniai žodžiai, jų kirčiavimo ypatumai.

Žodžio galo kirčiavimas.

Dalykinės ir metodinės medžiagos elektroniniai šaltiniai

Balsių rašyba

<http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/553>

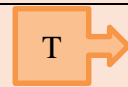
Priebalsių rašyba

<http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/556>

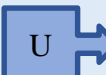

Lietuvių kalbos rašyba: priebalsė j

http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/zinynas/lietuviu_kalbos_rasyba_priebalse_j/

Kirčiavimas

	<p>http://www.saltiniai.info/index/details/427</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; width: 45%;"> <p>Kirčiavimas Lietuvių kalbos kirtis Kirčio reikšmė ir funkcijos</p> </div> <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; width: 45%;"> <p>Trumpųjų skiemenų kirčiavimas Ilgųjų skiemenų kirčiavimas Lietuvių bendrinės kalbos priegaidės</p> </div> </div>
	<p>Žodžio galo taisyklė</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/475</p>
	<p>Užduotys <i>Tarptautiniai žodžiai lietuviškame tekste</i> (Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl. 22–23)</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p>
	<p>Diktantas <i>Siaura gatvė</i> (pagal G. Morkūną) (Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl. 13)</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>Tikrinama ilgųjų ir trumpųjų balsių rašyba, viendarūšių sakinio dalių skyryba.</p> </div>
	<p>Diktantas <i>Rimantas</i> (pagal V. Račicką) (Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl. 15)</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>Tikrinama trumpųjų balsių rašyba,rieveiksmių ir būdvardžių rašyba.</p> </div>

	<p>Diktantas <i>Lazda</i> (pagal K. Sąją) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl. 17</i>) https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <p>Tikrinama dvibalsių rašyba žodžių kamiene ir galūnėje, viendarūšių sakinio dalių skyryba.</p>
	<p>Diktantas <i>Bitelės ir jų piemuo</i> (pagal K. Borutą) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl. 16</i>) https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <p>Tikrinama i/y ir u/ū balsių rašyba, nosinių raidžių rašyba žodžio galūnėje.</p>
	<p>Diktantas <i>Apie tyrinėtojus</i> (pagal P. Tarasenką) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl. 15</i>) https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <p>Tikrinama é/ie/e rašyba, būdvardžių linksnių rašyba.</p>
	<p>Diktantas <i>Kapitonas Bocas</i> (pagal V. Dautartą) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl. 14</i>) https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <p>Tikrinama nosinių raidžių rašyba šaknyse ir galūnėse, u/ū ir i/y balsių rašyba.</p>
	<p>Diktantas <i>Rutina</i> (pagal V. Račicką) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl. 14</i>) https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p>

	<p>Tikrinama ilgųjų balsių rašyba, nosinių raidžių rašyba galūnėse, priebalsių asimiliacija.</p>
	<p>Žodžių diktantas</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/zodziu_diktantas4/scenario.38,position.11</p> <p>Pateikiamos trijų lygių užduotys po 20 žodžių: I lygio užduotį sudaro 20 dažniau vartojamų lietuviškų ir tarptautinių žodžių, kuriuose reikia įrašyti dvibalsius au arba eu, II lygio užduotyje pateikiami sudėtingesnės rašybos žodžiai, kurių šaknyse ir priesagose reikia arba nereikia rašyti priebalsę j, III lygio užduotį sudaro įvairūs atvejai: ie rašybos žodžio pradžioje, tarptautinių žodžių galūnės e rašybos ir kt.</p>
	<p>Įgarsintas diktantas</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/igarsintas_diktantas4/scenario.38,position.12</p> <p>Pateikiami trijų lygių įgarsinti tekstai, parengti pagal D. Dilytės <i>Heladės šviesą</i> ir S. Stonkaus knygą <i>Olimpija</i>. Tekstuose pasakojama apie olimpinių žaidynių atsiradimą, pirmųjų olimpiadų tradicijas. Šių diktantų tikslas – įtvirtinti priebalsių j ir h, dvibalsio ei rašybos tarptautiniuose žodžiuose taisykles. I lygio tekste daugiausia priebalsės j ir dvibalsio ei rašybos atvejų, II lygio – j ir h, III lygio – sudėtingesnių j ir h rašybos atvejų.</p>
	<p>Diktanto vertinimas 5–10 (gimnazijos I–II) klasėse</p> <p>http://www.upc.smm.lt/ugdymas/dokumentai/LIETUVIU-KALBOS-IR-LITERATUROS-PAGRINDINIO-UGDYMO-BENDROJI-PROGRAMA-2016.pdf</p>

Žodžių sandara ir rašyba

Turinio apimtis

Paprastieji žodžiai ir dariniai.

Žodžių darybos būdai. Vediniai.

Sudurtiniai žodžiai, jų jungiamieji balsiai.

Darybinė žodžio reikšmė.

Žodžių lizdas. Giminiški žodžiai.

Daiktavardis. Tikrinių sudėtinių pavadinimų rašyba.

Daiktavardžių darybos būdai. Priesagų rašyba.

Būdvardis. Kokybiniai ir santykiniai būdvardžiai. Būdvardžių laipsniai, jų rašyba.

Įvardžiutinių būdvardžių rašyba.

Būdvardžių darybos būdai. Priesaginių ir priešdėlinių būdvardžių rašyba.

Dalykinės ir metodinės medžiagos elektroniniai šaltiniai

Žodžių daryba

<http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/522>

Darybos lizdas

http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Darybos_lizdas.KH0000.pdf

	<p>Lietuvių kalbos žodžių darybos sistema</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/525</p>
	<p>Šaknies balsių kaita</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/528</p>
	<p>Priešdėlinė žodžių daryba</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/531</p>
	<p>Priešdėliniai daiktavardžiai</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Prie%C5%A1d%C4%97liniai_daiktavard%C5%BEiai.KH0900.pdf</p>
	<p>Priešdėliniai būdvardžiai</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Prie%C5%A1d%C4%97liniai_b%C5%ABdvard%C5%BEiai.KH0901.pdf</p>
	<p>Priesaginė žodžių daryba</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/534</p>

	<p>Lentelė <i>Priesaginė daryba</i></p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Priesagin%C4%97_daryba._Lentel%C4%97.KH1200.pdf</p>
	<p>Priesagų vediniai (daiktavardžiai)</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Priesag%C5%B3_vediniai.KH1200.pdf</p>
	<p>Priesagų vediniai (būdvardžiai)</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Priesag%C5%B3_vediniai.KH1201.pdf</p>
	<p>Galūninė žodžių daryba</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/537</p>
	<p>Galūnių vediniai (daiktavardžiai)</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Gal%C5%ABni%C5%B3_vediniai.KH1500.pdf</p>
	<p>Galūnių vediniai (būdvardžiai)</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Gal%C5%ABni%C5%B3_vediniai.KH1501.pdf</p>
	<p>Sudūrimas</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/540</p>

	<p>Lentelė <i>Dūrinių klasifikacija</i></p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/D%C5%ABrini%C5%B3_klasifikacija._Lentel%C4%97.KH1800.pdf</p>
	<p>Dūriniai (daiktavardžiai)</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._D%C5%ABriniai.KH1801.pdf</p>
	<p>Dūriniai (būdvardžiai)</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._D%C5%ABriniai.KH1802.pdf</p>
	<p>Mišrus darybos tipas</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/543</p>
	<p>Balsių rašymas</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KI00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Balsi%C5%B3_ra%C5%A1ymas.KI0600.pdf</p>
	<p>Didžiųjų raidžių rašymas</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KI00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Did%C5%BEi%C5%B3j%C5%B3_raid%C5%BEi%C5%B3_ra%C5%A1ymas.KI1800.pdf</p>
	<p>Diktantas <i>Žvejo šeima</i> (pagal A. Vaičiulaitį) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms</i>, psl. 30)</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p>

	<p>Tikrinama sudurtinių žodžių rašyba, i/y balsių rašyba.</p>
<p>U →</p>	<p>Diktantas <i>Apie žoles ir piktžoles</i> (pagal Antoine'ą de Saint-Exupery) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms</i>, psl. 31)</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <p>Tikrinama įvardžiutinių formų rašyba, nosinių raidžių rašyba žodžio šaknyje ir galūnėje.</p>
<p>U →</p>	<p>Žaidimas <i>Labirintas</i></p> <p>http://lietuviau5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/labirintas9/</p> <p>Trijų lygių žaidimas <i>Labirintas</i>: I lygis – kurmio labirintas, II lygis – dykumos labirintas, III lygis – ledynų labirintas. Kiekviename lygyje susiduriant su įvairiais gyvūnais reikės atlikti nosinių balsių rašybos užduotis. I lygyje pateikiamos nosinių balsių rašybos žodžių priešdėliuose užduotys, II lygyje – šaknies balsių rašybos užduotys, III lygyje – visą temą apibendrinančios užduotys. Taigi MO galima naudoti dalimis, atsižvelgiant į dėstomą temą, arba apibendrinant atlikti visų lygių užduotis.</p>
<p>U →</p>	<p>Žodžių diktantas</p> <p>http://lietuviau5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/zodziu_diktantas9/scenario.43,position.11</p>

	<p>Šioje dalyje pateikiami trijų lygių žodžių rašybos pratimai (po 20 žodžių) nosinių balsių rašybai žodžių šaknyse mokytis(s). I lygio užduotyje pateikiami atvejai, kai nosinės balsės <i>ą, ę, į</i> kaitaliojasi tarpusavyje, ir <i>ą, ę, į, u</i> – su mišriaisiais dvigarsiais <i>an, en, in, un</i>, taip pat įsidėmėtinos rašybos žodžiai, kurių šaknyse nosinių balsių rašyti nereikia, II lygio – įsimintinos rašybos daiktavardžiai, kurių šaknyse rašomos nosinės balsės, ir III lygio – nosinių balsių rašybos veiksmažodžių formose atvejai.</p>
	<p>Žaidimas <i>Labirintas</i> http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/labirintas7/</p> <p>Trijų lygių žaidimas <i>Labirintas</i>: I lygyje – kalnų tarpeklių labirintas, II lygyje – pilies požemio labirintas, III lygyje – žydinio sodo labirintas. Kiekviename lygyje susiduriant su drakonais, plėšikais ir paslaptiniais paukščiais reikės atlikti daiktavardžių ir būdvardžių priesagų rašybos užduotis.</p>
	<p>Žodžių diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/zodziu_diktantas7/,scenario.41,position.10</p> <p>Pateikiami trijų lygių žodžių rašybos pratimai (po 20 žodžių su praleistomis priesagų raidėmis), skirti mokytis įvairių kalbos dalių priesagų rašybą. I lygio užduotyse pateikiami daiktavardžiai su lengvesnės rašybos priesagomis – mažiųjų reikšmės, taip pat <i>-esys, -yklė, -yba, -sena, -inis</i>. II lygio užduotyse – daiktavardžiai su priesagomis <i>-imas, -ymas</i> ir būdvardžiai su <i>-otas, -uotas</i>. III lygio užduotyse pateikiami dar sunkesni atvejai – priesaginiai veiksmažodžiai, tarptautiniai priesaginiai daiktavardžiai.</p>

	<p>Diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/diktantas1/,scenario.35,position.10</p> <p>Čia siūlomi trijų lygių pratimai – rišlūs tekstai su praleistomis raidėmis. Jais galima mokytis veiksmažodžių,rieveiksmių priesagų bei įvairių laipsnių priesagų rašybos. I lygio užduotis – tekstas, parengtas pagal vaikų mėgstamą S. Kulidž (Susan Coolidge) knygą <i>Ką nuveikė Keitė</i>. Jame reikės parinkti tinkamas raides veiksmažodžių irrieveiksmių priesagoms. II lygio užduotis – M. Grigonio užrašyto žaidimo <i>Visi, kurie su plunksnomis, skraido?</i> tekstas – jame taip pat rasime priesaginių veiksmažodžių irrieveiksmių. III lygio tekstu, parengtu pagal F. Erlingssono knygą <i>Benjaminas Balandis</i>, galima mokytisrieveiksmių bei įvairių laipsnių priesagų rašybos ar ją pakartoti, įtvirtinti.</p>
	<p>Diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/diktantas5/,scenario.39,position.11</p> <p>Pateikiami trijų lygių rišlių tekstų rašybos pratimai, parengti pagal V. Krėvės <i>Dainavos šalies senų žmonių padavimus</i>. Visų lygių tekstuose pateikiama įvardžiuotinių būdvardžių su praleistomis galūnėmis ar raidėmis, kurias reikia parinkti ir įrašyti. Visų lygių tekstų apimtis panaši – apie 100 žodžių, bet skiriasi juose pateikiami rašybos atvejai. I lygio tekste rasime paprastesnius, aiškesnius įvardžiuotinių būdvardžių galūnių rašybos atvejus (vns. gal., vns. viet., dgs. kilm. linksnius), II lygio tekste atsiranda vns. naud., mot. g. dgs. gal. linksnių, III lygio pratime pateikiami įvairūs atvejai.</p>
	<p>Įgarsintas diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/igarsintas_diktantas7/,scenario.41,position.12</p>

	<p>Pateikiami trijų lygių įgarsinti diktantai – rišlūs tekstai, parengti pagal V. Žilinskaitės kūrinis vaikams. Skirti mokytį(s) bei pakartoti daiktavardžių, būdvardžių ir veiksmažodžių priesagų rašybą. I, II lygio diktantuose rasime įvairių daiktavardžių, būdvardžių priesagų rašybos atvejų, III lygio tekste atsiranda priesaginių veiksmažodžių, tarptautinių daiktavardžių.</p>
	<p>Diktantas</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/diktantas7/,scenario.41,position.11</p> <p>Pateikiami trijų lygių rašybos pratimai – rišlūs tekstai, parengti pagal V. Žilinskaitės kūrinis vaikams. Visų lygių tekstuose yra priesaginių daiktavardžių, būdvardžių, veiksmažodžių su praleistomis priesagų raidėmis, kurias reikia parinkti ir įrašyti. Tekstų apimtis panaši – apie 100 žodžių, bet atrinkti skirtingi rašybos atvejai. I ir II lygių tekstuose rasite paprastesnių priesagų rašybos atvejų, o III lygio užduotyje yra priesaginių veiksmažodžių, tarptautinių priesaginių daiktavardžių.</p>
	<p>Diktanto vertinimas 5–10 (gimnazijos I–II) klasėse</p> <p>http://www.upc.smm.lt/ugdymas/dokumentai/LIETUVIU-KALBOS-IR-LITERATUROS-PAGRINDINIO-UGDYMO-BENDROJI-PROGRAMA-2016.pdf</p>

Kalbos dalys ir jų santykiai sakinyje

Turinio apimtis

Veiksmažodžio asmenuojamosios formos.
Pagrindinės veiksmažodžio formos.
Veiksmažodžių šaknies balsių kaita ir rašyba.
Nosinių raidžių rašyba veiksmažodžių šaknyse (su išvestinių žodžių rašyba).
Veiksmažodžio laikai ir nuosakos.
Asmenuotės. Veiksmažodžių asmenavimas ir galūnių rašyba.
Veiksmažodžių daryba. Veiksmažodžių priesagų rašyba.
Sangražiniai ir beasmeniai veiksmažodžiai.
Veiksmažodžio vartosena.

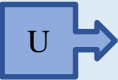

Dalykinės ir metodinės medžiagos elektroniniai šaltiniai

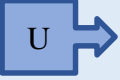
	<p>Veiksmažodžio formų sistema</p> <p>http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KJ00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas_Veiksma%C5%BEod%C5%BEio_form%C5%B3_sistema.KJ1203.pdf</p>
	<p>Lietuvių kalbos rašyba: veiksmažodžio asmenuojamos formos</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/zinynas/lietuviu_kalbos_rasyba_veiksmazodzio_asmenuojamos_formos/</p>

	<p>V. Stumbrienė, L. Vilkienė, H. Prosniakova. 365 lietuvių kalbos veiksmažodžiai (365 глаголов литовского языка). Vilnius: Eugrimas, 2015 http://www.esparama.lt/documents/10157/490675/2015_365_lietuviu_kalbos_veiksmazodziai_rusu_kalba.pdf/6305d232-622d-4385-8c8f-c09184fe4bea</p> <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>Knygoje <i>365 lietuvių kalbos veiksmažodžiai</i> pateikti 365 dažnai vartojami lietuvių kalbos veiksmažodžiai, jų vertimas į rusų kalbą bei tų veiksmažodžių formų sistema: asmenuojamosios ir neasmenuojamosios formos, linksnių valdymas bei valdymo atvejus parodantys sakiniai ir jų vertimas; priešdėliai, kuriuos dažniausiai prisijungia aptariamasis veiksmažodis, priešdėlinės vartosenos pavyzdžiai ir jų vertimas.</p> </div>
	<p>Priešdėlinė žodžių daryba http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/531</p>
	<p>Priešdėlių vediniai (veiksmažodžiai) http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Prie%C5%A1d%C4%97li%C5%B3_vediniai.KH0902.pdf</p>
	<p>Priesaginė žodžių daryba http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/534</p>
	<p>Lentelė <i>Priesaginė daryba</i> http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Priesagin%C4%97_daryba._Lentel%C4%97.KH1200.pdf</p>
	<p>Priesagų vediniai (veiksmažodžiai)</p>

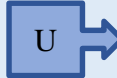
	http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/kalba/KH00/Lietuvi%C5%B3_kalbos_%C5%BEinynas._Priesag%C5%B3_vediniai.KH1202.pdf
	R. Malinauskienė <i>Priesaginių veiksmažodžių mokymas nelietuvių mokykloje</i> http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/get/LT-LDB-0001:J.04~2002~1367185642508/DS.002.0.01.ARTIC
	Užduotys <i>Veiksmažodžiai ir jų formos tekste (Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl. 26–27)</i> https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986
	Užduotys <i>Morfologijos pradmenys (Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms, psl.11–12)</i> https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986
	Lietuvių kalbos rašyba: šaknies nosinės balsės http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/zinynas/lietuviu_kalbos_rasyba_saknies_nosines_balses/
	Mokomasis žaidimas <i>Kristijonas Donelaitis. Rašyba</i> http://zaidimai.lki.lt/Rasyba/Rasyba.aspx <div style="border: 1px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;">Užduotis – <i>Traukinys</i>, I lygis – a, e, i giminiškų žodžių šaknyse, II lygis – a, e daiktavardžių šaknyse ir priešdėliuose i-, są-, III lygis – a, e, i, u veiksmažodžių ir jų vedinių šaknyse.</div>
	Žodžių diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/zodziu_diktantas9/

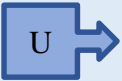

	<p>Šioje dalyje pateikiami trijų lygių žodžių rašybos pratimai (po 20 žodžių) nosinių balsių rašybai žodžių šaknyse mokytis. I lygio užduotyje pateikiami atvejai, kai nosinės balsės a, e, i kaitaliojasi tarpusavyje, ir a, e, i, u – su mišriaisiais dvigarsiais an, en, in, un, taip pat įsidėmėtinos rašybos žodžiai, kurių šaknyse nosinių balsių rašyti nereikia, II lygio – įsimintinos rašybos daiktavardžiai, kurių šaknyse rašomos nosinės balsės, ir III lygio – nosinių balsių rašybos veiksmažodžių formose atvejai.</p>
	<p>Įgarsintas diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/igarsintas_diktantas9/</p> <p>Pateikiami trijų lygių įgarsinti diktantai – rišlūs tekstai, parengti pagal lietuvių rašytojų A. Vaičiulaičio ir J. Jankaus literatūrinės pasakas. Skirti mokytis bei pakartoti įvairius nosinių balsių rašybos žodžių šaknyse atvejus.</p> <p>I lygio 101 žodžio apimties tekste rasime rašybos atvejų, kai nosinės balsės a, e, i kaitaliojasi tarpusavyje ir a, e, i, u – su mišriaisiais dvigarsiais an, en, in, un, taip pat įsidėmėtinos rašybos žodžių, kurių šaknyse nosinių balsių rašyti nereikia, II lygio tekste, turinčiame 109 žodžius, šalia kitų atvejų pateikiama ir įsimintinos rašybos daiktavardžių, kurių šaknyse rašomos nosinės balsės, III lygio 110 žodžių apimties tekste – jau visi nosinių balsių rašybos žodžių šaknyse atvejai.</p>
	<p>Lietuvių kalbos žaidimas <i>Labirintas</i> http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/labirintas9/</p>

	<p>Trijų lygių žaidimas <i>Labirintas</i>: I lygis – kurmio labirintas, II lygis – dykumos labirintas, III lygis – ledynų labirintas. Kiekviename lygyje susiduriant su įvairiais gyvūnais reikės atlikti nosinių balsių rašybos užduotis. I lygyje pateikiamos nosinių balsių rašybos žodžių priešdėliuose užduotys, II lygyje – šaknies balsių rašybos užduotys, III lygyje – visą temą apibendrinančios užduotys. Taigi MO galima naudoti dalimis, atsižvelgiant į dėstomą temą, arba apibendrinant atlikti visų lygių užduotis.</p>
	<p>Žodžių diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/diktantas9/</p> <p>Pateikiami trijų lygių rišlių tekstų rašybos pratimai, parengti remiantis lietuvių tautosakos motyvais. Visų lygių tekstuose pateikiama žodžių su praleistomis balsėmis, kurias reikia parinkti ir įrašyti (I lygis – 8, II lygis – 10, III lygis – 12 žodžių). I lygio užduotyje pateikiami atvejai, kai nosinės balsės a, e, i kaitaliojasi tarpusavyje ir a, e, i, u – su mišriaisiais dvigarsiais an, en, in, un, taip pat įsidėmėtinos rašybos žodžiai, kurių šaknyse nosinių balsių rašyti nereikia, II lygio – įsimintinos rašybos daiktavardžiai, kurių šaknyse rašomos nosinės balsės, ir III lygio – nosinių balsių rašybos veiksmažodžių formose atvejai.</p>
	<p>Žodžių diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/zodziu_diktantas9/scenario.43,position.11</p> <p>Šioje dalyje pateikiami trijų lygių žodžių rašybos pratimai (po 20 žodžių) nosinių balsių rašybai žodžių šaknyse mokytis(s). I lygio užduotyje pateikiami atvejai, kai nosinės balsės a, e, i kaitaliojasi tarpusavyje, ir a, e, i, u – su mišriaisiais dvigarsiais an, en, in, un, taip pat įsidėmėtinos rašybos žodžiai, kurių šaknyse nosinių balsių rašyti nereikia, II lygio – įsimintinos rašybos daiktavardžiai, kurių šaknyse rašomos nosinės balsės, ir III lygio – nosinių balsių rašybos veiksmažodžių formose atvejai.</p>

	<p>Žodžių diktantas</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/zodziu_diktantas8/scenario.42,position.2</p> <p>Šioje dalyje pateikiami trijų lygių žodžių rašybos pratimai (po 20 žodžių), skirti mokyti(s) įvairių veiksmažodžio formų galūnių rašybos. I lygio užduotyje rasite esamojo, būtojo kartinio ir būtojo dažninio laiko veiksmažodžius, kurių galūnėms reikia parinkti praleistas raides. II lygio užduotis panaši, tik pateikiami būsimosios laiko, tariamosios bei liepiamosios nuosakų veiksmažodžiai, III lygio – įvairios veiksmažodžio formos su praleistomis galūnių raidėmis.</p>
	<p>Žodžių diktantas</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/diktantas8/scenario.42,position.11</p> <p>Pateikiami trijų lygių pratimai – eilėraščių tekstai ir interviu, kuriuose yra veiksmažodžių su praleistomis raidėmis galūnėse. Jas reikia parinkti tinkamas ir įrašyti. I lygio užduotyje – M. Vainilaičio eilėraštis <i>Varveklių rytas</i>. Jame praleistos raidės esamojo laiko veiksmažodžių galūnėse. Ši užduotis pakankamai paprasta, rašybos atvejai nesudėtingi. II lygio užduotis – R. Skučaitės eilėraštis <i>Kada tai buvo?</i>. Šis tekstas didesnės apimties, juo taip pat mokoma(si) esamojo laiko veiksmažodžių galūnių rašybos. III lygyje pateikiamas prozos tekstas – interviu su poete R. Skučaite. Čia ir rašybos atvejai sudėtingesni: daugiausia tariamosios nuosakos veiksmažodžių, kurių galūnėms reikia parinkti tinkamas raides.</p>
	<p>Įgarsintas diktantas</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/igarsintas_diktantas8/scenario.42,position.4</p>

	<p>Pateikiami trijų lygių įgarsinti tekstai apie poeziją. Jais mokoma įvairių veiksmažodžio formų galūnių rašybos. I lygio tekste <i>Poezijos stebuklas</i>, kuriame rašoma apie tai, kaip gimsta eilėraštis, daugiausia esamojo ir būtojo kartinio laiko veiksmažodžių su praleistomis galūnių raidėmis. II lygio tekste <i>Jei būčiau poetas</i> (jame pasakojama apie poetų įkvėpimo šaltinius) daugiau dėmesio skiriama tariamosios nuosakos veiksmažodžių galūnių rašybai. III lygio tekste <i>Poezijos skliautai</i>, kuriame rašoma apie poetų ypatingumą, pateikiami įvairūs veiksmažodžių rašybos atvejai.</p>
	<p>Įgarsintas diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/igarsintas_diktantas1/,scenario.35,position.13</p> <p>Pateikiami trijų lygių įgarsinti diktantai – rišlūs tekstai apie lietuvių liaudies šventes, senovės teatrą, viduramžių kultūrą, parengti V. Janušauskienės. Skirti mokyti(s) bei pakartoti veiksmažodžių,rieveiksmių priesagų bei įvairių laipsnių priesagų rašybą. I lygio 81 žodžio apimties tekste <i>Lietuvių kalendorinių švenčių ratas</i> daugiausia priesaginių veiksmažodžių irrieveiksmių, II lygio tekste <i>Antikos teatras</i>, kurio apimtis – 101 žodis, dominuojarieveiksmai, tad čia galima mokyti kaip tik jų rašybos, o III lygio tekstas <i>Viduramžių miesto aikštėje</i> skirtas mokyti įvairių atvejų – veiksmažodžių,rieveiksmių bei laipsnių priesagų – rašybos.</p>
	<p>Žodžių diktantas http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/zodziu_diktantas1/,scenario.35,position.11</p>

	<p>Šios užduotys skiriamos mokyti(s) veiksmažodžių irrieveiksmių priesagų rašybos ir pakartoti būdvardžių laipsnių priesagų rašybą. Pateikiami trijų lygių žodžių pratimai, kurių kiekviename – po 20 veiksmažodžių,rieveiksmių ir būdvardžių. I lygio užduotyje pateikiami priesaginiai veiksmažodžiai, kurių priesagoms reikia parinkti praleistas raides. II lygio užduotį sudarorieveiksmiai – čia reikės parinkti tinkamas raides jų priesagoms. III lygio užduotyje – įvairūs atvejai, taip pat pateikiama ir įvairių būdvardžių laipsnių formų su praleistomis priesagų raidėmis – tai galimybė pakartoti pastarųjų atvejų rašybą.</p>
	<p>Diktantas</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/diktantas1/,scenario.35,position.10</p> <p>Čia siūlomi trijų lygių pratimai – rišlūs tekstai su praleistomis raidėmis. Jais galima mokytis veiksmažodžių,rieveiksmių priesagų bei įvairių laipsnių priesagų rašybos. I lygio užduotis – tekstas, parengtas pagal vaikų mėgstamą S. Kulidž (Susan Coolidge) knygą <i>Ką nuveikė Keitė</i>. Jame reikės parinkti tinkamas raides veiksmažodžių irrieveiksmių priesagoms. II lygio užduotis – M. Grigonio užrašyto žaidimo <i>Visi, kurie su plunksnomis, skraido?</i> tekstas – jame taip pat rasime priesaginių veiksmažodžių irrieveiksmių. III lygio tekstu, parengtu pagal F. Erlingssono knygą <i>Benjaminas Balandis</i>, galima mokytisrieveiksmių bei įvairių laipsnių priesagų rašybos ar ją pakartoti, įtvirtinti.</p>
	<p>Įgarsintas diktantas</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/igarsintas_diktantas7/,scenario.41,position.12</p>

	<p>Pateikiami trijų lygių įgarsinti diktantai – rišlūs tekstai, parengti pagal V. Žilinskaitės kūriniai vaikams. Skirti mokytis(s) bei pakartoti daiktavardžių, būdvardžių ir veiksmažodžių priesagų rašybą. I, II lygio diktantuose rasime įvairių daiktavardžių, būdvardžių priesagų rašybos atvejų, III lygio tekste atsiranda priesaginių veiksmažodžių, tarptautinių daiktavardžių.</p>
	<p>Lietuvių kalbos žaidimas <i>Labirintas</i></p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/labirintas1/,scenario.35,position.16</p> <p>Trijų lygių žaidimas <i>Labirintas</i>: I lygyje – senovės Graikijos teatras, II lygyje – karnavalas mokykloje, III lygyje – lėlių teatras. Ši mokymo objektą galima naudoti dalimis: pirmame lygyje pateiktos veiksmažodžių priesagų rašybos užduotys, antrame lygyje –rieveiksmių priesagų rašyba, trečiame lygyje – veiksmažodžių irrieveiksmių rašybos apibendrinimas.</p>
	<p>Diktantas</p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/diktantas7/,scenario.41,position.11</p> <p>Pateikiami trijų lygių rašybos pratimai – rišlūs tekstai, parengti pagal V. Žilinskaitės kūriniai vaikams. Visų lygių tekstuose yra priesaginių daiktavardžių, būdvardžių, veiksmažodžių su praleistomis priesagų raidėmis, kurias reikia parinkti ir įrašyti. Tekstų apimtis panaši – apie 100 žodžių, bet atrinkti skirtingi rašybos atvejai. I ir II lygių tekstuose rasite paprastesnių priesagų rašybos atvejų, o III lygio užduotyje yra priesaginių veiksmažodžių, tarptautinių priesaginių daiktavardžių.</p>

Žodžių diktantas

http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/zodziu_diktantas7/,scenario.41,position.10

Pateikiami trijų lygių žodžių rašybos pratimai (po 20 žodžių su praleistomis priesagų raidėmis), skirti mokytis įvairių kalbos dalių priesagų rašybą. I lygio užduotyse pateikiami daiktavardžiai su lengvesnės rašybos priesagomis – mažiųjų reikšmės, taip pat – esys, -yklė, -yba, -sena, -inis. II lygio užduotyse – daiktavardžiai su priesagomis -imas, -ymas ir būdvardžiai su -otas, -uotas. III lygio užduotyse pateikiami dar sunkesni atvejai – priesaginiai veiksmažodžiai, tarptautiniai priesaginiai daiktavardžiai.

Diktanto vertinimas 5–10 (gimnazijos I–II) klasėse

<http://www.upc.smm.lt/ugdymas/dokumentai/LIETUVIU-KALBOS-IR-LITERATUROS-PAGRINDINIO-UGDYMO-BENDROJI-PROGRAMA-2016.pdf>

Sintaksė ir skyryba

Turinio apimtis

Sakinio dalys ir kalbos dalys (V klasėje įgytų sintaksės žinių panaudojimas per morfologijos pamokas atskleidžiant nagrinėjamųjų kalbos dalių vaidmenį sakinyje).

Veiksnių, tarinių, antrininkų sakinių dalių raiška. Supažindinimas su būdvardžio vartojimu tariniui reikšti.

Sudėtinių sakinių skyryba (įtvirtinimas).

Tiesioginės kalbos skyryba su autoriaus žodžiais (paprašti atvejai).

Dalykinės ir metodinės medžiagos elektroniniai šaltiniai

Skyryba

<http://www.šaltiniai.info/index/content/language>

Skyryba

Skyrybos samprata ir principai

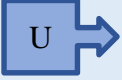
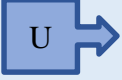

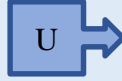
Sakinio skyryba

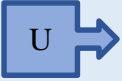

Privalomosios sakinio skyrybos taisyklės

Pasirenkamosios sakinio skyrybos taisyklės

Teksto skyryba

Privalomosios teksto skyrybos taisyklės

	<p>Diktantas <i>Ką galima pasakyti apie žmogų</i> (pagal G. Morkūną) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms</i>, psl. 29)</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <p>Tikrinama nosinių raidžių rašyba žodžio galūnėje, vienaarūšių sakinio dalių skyryba, sudėtinio sakinio skyryba.</p>
	<p>Diktantas <i>Vėjai</i> (pagal G. Morkūną) (<i>Lietuvių kalbos raštingumo ugdymo užduotys. Diktantai 5–8 ir 9–10 klasėms</i>, psl. 32)</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/2986</p> <p>Tikrinama nosinių raidžių rašyba žodžio galūnėje, trumpųjų ir ilgųjų balsių rašyba, tiesioginės kalbos skyryba.</p>
	<p><u>Sudėtinio sakinio skyrybos pratimai</u></p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/skyryba/,scenario.39,position.13</p> <p>Pateikiami trijų lygių skyrybos pratimai, parengti pagal A. Ramono knygą <i>Vilniaus legendos. Pasakos</i>. Pratimus sudaro rišlūs tekstai, kuriuose reikia rasti ir atskirti sudėtinių sakinių dėmenis. I lygio tekste pateikiama daugiau sudėtinių sujungiamųjų sakinių, kuriuos skirti paprasčiau. II lygio užduotyje rasime ir sudėtinių prijungiamųjų sakinių, kurių dėmenis reikia atskirti vieną nuo kito, III lygio tekste pateikiami įvairūs atvejai.</p>
	<p><u>Sudėtinio sakinio skyrybos pratimai</u></p> <p>http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/skyrybos_pratimai/,scenario.34,position.17</p>

	<p>Pateikiami trijų lygių skyrybos pratimai, parengti pagal S. Stonkaus knygas <i>Olimpija</i> ir <i>Žaidžiame futbolą</i>. Šiuose skirtingos apimties rišliuose tekstuose reikia rasti ir atskirti sudėtinių sakinių dėmenis. I lygio tekstą sudaro 108, II lygio – 119 ir III – 127 žodžiai. Atlikdami užduotis mokiniai turėtų būti ypač atidūs, nes kartu su sudėtiniais sakiniais pateikiami ir vientisiniai su vienu ar dviem sakinio dalimis – svarbu jų nesupainioti.</p>
	<p><u>Tiesioginės kalbos skyrybos pratimai</u> http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/skyrybos_pratimai5/scenario.40,position.10</p> <p>Pateikiami trijų lygių skyrybos pratimai, parengti pagal nuotaikingą šiuolaikinio lietuvių rašytojo R. Černiausko knygą <i>Slieko pasaka</i> (Vilnius, 2007). Pratimus sudaro rišlūs tekstai su įsiterpusia juose tiesiogine kalba, kurią mokiniai turi rasti ir išskirti. I lygio tekste pateikiami paprastesni tiesioginės kalbos skyrybos atvejai, II ir III lygio tekstuose rasime daugiau sudėtingesnių atvejų, kai autoriaus žodžiai įsiterpę į veikėjo žodžius.</p>
	<p><u>Tiesioginės kalbos ir kreipinio skyrybos pratimai</u> http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/mokymosi_veiklos/skyrybos_pratimai/scenario.34,position.13</p> <p>Siūlomi trijų lygių skyrybos pratimai, parengti pagal lietuvių liaudies sakmę <i>Vėjas ir vaikas</i>, rašytojo S. Zobarsko apsakymą <i>Paukščių žudikas</i> ir nuotaikingą R. Černiausko <i>Slieko pasaką</i>. Pratimus sudaro rišlūs tekstai, kuriuose yra tiesioginės kalbos bei kreipinių, ir reikia parinkti tinkamus skyrybos ženklus. I lygio tekste – paprastesni tiesioginės kalbos bei kreipinių skyrybos atvejai, II ir III lygių tekstuose rasite daugiau sudėtingesnių atvejų.</p>